

Stichting School met de Bijbel

Protestants-Christelijk en Evangelisch onderwijs in Den Haag

Naam	Stichting School met de Bijbel, Den Haag
Werkgeversnummer	34932
Administratie	Groenendijk Onderwijsadministratie Postbus 80, 3360 AB, Sliedrecht
Vestigingsadres:	Saenredamstraat 4, 2525 TN, Den Haag
Bestuurssecretariaat:	Beetslaan 15, 2281 TE, Rijswijk

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemeen.....	4
1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)	4
1.2 Juridische structuur	6
1.3 Interne organisatiestructuur.....	6
1.4 Organogram.....	8
1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid	9
1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact	9
1.7 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het "ondernemen".....	9
2. Governance	10
2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance	11
2.2 Vermelding code goed bestuur	11
2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting.....	11
2.4 Horizontale verantwoording	11
3. Onderwijs	12
3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar.....	12
3.1.1 Belangrijkste onderwijsontwikkelingen Koningin Beatrixschool	12
3.1.2 Belangrijkste onderwijs-ontwikkelingen Tamarschool	12
3.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	12
3.2.1 Ontwikkelingen op de Koningin Beatrixschool.....	12
3.2.2 Ontwikkelingen op de Tamarschool	12
3.3 Onderwijsprestaties	13
3.3.1 Onderwijsprestaties Koningin Beatrixschool	13
3.3.2 Onderwijsprestaties Tamarschool.....	13
3.4 Onderwijskundige- en onderwijsprogammatische zaken	13
3.5 Informatie over toegankelijkheid en het toelatingsbeleid	15
4. Kwaliteitszorg	16
4.1 Algemene omschrijving per school	16
4.1.1 Kwaliteitszorg Koningin Beatrixschool	16
4.1.2 Kwaliteitszorg Tamarschool.....	16
4.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar	16
4.2.1 Toelichting voor de Koningin Beatrixschool	16
4.2.2 Toelichting voor de Tamarschool.....	16
4.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	17
4.3.1 Ontwikkelingen voor de Koningin Beatrixschool	17
4.3.2 Ontwikkelingen voor de Tamarschool.....	17
4.4 Afhandeling van klachten.....	17
5. Onderzoek 2017.....	18
5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden	18
5.1.1 Oudertevredenheid.....	18
5.1.2 Leerlingtevredenheid	18
5.1.3 Herkomst leerlingen	19
5.1.4 Risico inventarisatie harmonisatie peuterspeelzalen	19
5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	20
5.2.1 Toekomst oudertevredenheid	20

5.2.2	Toekomst leerlingtevredenheid	20
5.2.3	Toekomst herkomst leerlingen	20
5.2.4	Toekomst peuterspeelzalen.....	21
6.	Internationalisering.....	22
6.1	Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen	22
6.2	Verwachte toekomstige ontwikkelingen	22
7.	Personeel	23
7.1	Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis.....	23
7.2	Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen	24
7.3	Verwachte toekomstige ontwikkelingen	24
7.4	Gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag.....	24
8.	Huisvesting	25
8.1	Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen	25
8.2	Verwachte toekomstige ontwikkelingen	25
9.	Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen.....	26
9.1	De Samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon is aangesloten	26
9.2	Ontwikkelingen bij/ in relatie tot verbonden partijen	26
10.	Financiën	27
10.1	Financiële positie op balansdatum en toelichting	27
10.2	Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten	28
10.3	Toelichting op het resultaat en wat daaraan heeft bijgedragen	28
10.4	Analyse realisatie exploitatie t.o.v. begroting en vorig jaar	28
10.5	Toelichting op het investeringsbeleid	29
10.6	Toelichting op kasstromen en financiering	29
10.7	Informatie over financiële instrumenten	29
10.8	In control statement	29
10.9	Treasurybeleid.....	29
10.9.1	Beschrijving van het beleid.....	29
10.9.2	Uitvoering van het beleid in de praktijk	29
10.9.3	Informatie over uitstaande beleggingen, leningen, aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten	29
10.10	Continuïteitsparagraaf	30
10.10.1	A.1 Kengetallen T tot en met T+3	30
10.10.2	A.2 Meerjarenbegroting T tot en met T +3.....	31
10.10.3	B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	32
10.10.4	B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	32
10.10.5	B.3 Rapportage toezichhoudend orgaan	34

1. Algemeen

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting School met de Bijbel over het jaar 2017. U kunt daarin lezen dat doelstelling, nl. het stichten en instandhouden van scholen en peuterspeelzalen met de Bijbel en daarmee christelijk onderwijs in Den Haag te verzorgen, is gelukt.

Daarvoor is het bestuur God dankbaar. Ook in 2017 mochten zeer veel leerlingen bijbelgetrouw onderwijs op onze scholen ontvangen, verzorgd door een gemotiveerd team. Dankbaar zijn wij ook dat vanaf april 2017 de nieuwe directeur mw. L. de Jong op de Koningin Beatrixschool aan de slag is gegaan, en dat er -uiteindelijk- voldoende leerkrachten beschikbaar bleken voor het onderwijs.

De ouders zijn betrokken, en er is gewerkt aan een goede kwaliteit van het onderwijs, waarbij ook de blijde boodschap aan kinderen en ouders/verzorgers kon worden meegegeven, namelijk dat God de wereld zo lief heeft gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, op dat iedereen die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft (Johannes 3:16)."

Het bestuur is ervan overtuigd dat de Bijbel als Woord van God van belang is voor iedereen, ongeacht zijn of haar culturele of religieuze afkomst. De blijde boodschap van het evangelie van Jezus Christus is het waard om doorgegeven te worden tot redding van mensen en mag bepalend zijn voor de wijze waarop onderwijs wordt gegeven op school en voor de wijze waarop mensen op de school (kinderen, ouders en personeel) met elkaar omgaan.

1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)

a) Beleid en kernactiviteiten

Onder het bevoegd gezag van Stichting School met de Bijbel vallen twee basisscholen en twee peuterspeelzalen, alle in Den Haag gevestigd. De "Koningin Beatrixschool" en peuterspeelzaal/voorschool "De Peuterhoek" zijn gevestigd in de Schilderswijk, de "Tamarschool" en peuterspeelzaal/voorschool "Tamarinde" in de wijk Escamp/Morgenstond. Als verder in dit document over "school" gesproken wordt, is het hieraan verbonden peuterspeelzaalwerk inbegrepen.

De Koningin Beatrixschool is al sinds 1883 gevestigd in de Haagse Schilderswijk. Het schoolgebouw (in mei 2009 opgeleverd) heeft een open uitstraling en aantrekkingskracht. De school heeft door de jaren heen een vertrouwde plek verworven in de wijk. Sinds 2009 zijn de Peuterhoek en de Koningin Beatrixschool in hetzelfde gebouw gehuisvest.

De Tamarschool is als "EBS Tamar" in 2009 gestart. Deze school is met de bijbehorende peuterspeelzaal/voorschool "Tamarinde" sinds augustus 2014 onder onze stichting gekomen. Sinds augustus 2015 zijn de Tamarschool en Tamarinde op dezelfde locatie gehuisvest.

Kernactiviteit van de Stichting is het verzorgen van Peuterspeelzaalwerk voor kinderen vanaf 2½ jaar, en Primair Onderwijs voor kinderen van 4 t/m 12 jaar in de Haagse Schilderswijk en wijk Escamp/Morgenstond. De scholen en speelzalen staan open voor alle kinderen van wie de ouders christelijk onderwijs op prijs stellen, en richten zich met name op de wijk waarin de school gevestigd staat.

Voor de Schilderswijk geldt: veel van de wijkbewoners zijn van allochtone afkomst. Veel van deze kinderen komen met een taalachterstand de school binnen. Veel kinderen hebben geen stabiele thuissituatie, waardoor ook het percentage gedragsproblemen hoger is dan gemiddeld. Op al deze zaken moet de school inspelen, en hierdoor is in de loop der tijd ook ervaring opgebouwd op deze gebieden.

Ook wijk Escamp/Morgenstond is een wijk die door het rijk als "impulsgebied" gezien wordt. Er is minder sprake van allochtone afkomst en taalachterstand. De populatie is gemengder, o.a. omdat ongeveer een derde van de leerlingen verbonden is aan een evangelische gemeente in de stad. Sociaal-economisch is in deze wijk sprake van relatieve achterstanden; het

scheidingspercentage ligt hoog en er zitten relatief veel ouders in de schuldhulpverlening of kennen armoede (er zijn veel leerlingen met een Ooievaarspas en een aanzienlijk deel van de ouders maakt gebruik van de voedselbank). Daardoor zijn op de Tamarschool verhoudingsgewijs veel leerlingen die extra zorg nodig hebben.

In onze samenleving komen vele culturen bijeen. Wij vinden het van groot belang dat de kinderen kennismaken met andere culturen en hierin waardevolle aspecten leren respecteren. Hierbij maken wij wel onderscheid tussen multicultureel en multireligieus. Onze scholen willen multicultureel zijn, maar stellig niet multireligieus. Het doel van het onderwijs op onze scholen is dat ieder kind maximaal en afgestemd op zijn/haar mogelijkheden, wordt toegerust voor zijn/haar toekomstige maatschappelijk functioneren. Tegelijkertijd mag elk kind God en Zijn liefde in Jezus Christus leren kennen en Hem met het hele hart leren liefhebben. Ieder kind mag weten een uniek schepsel van God te zijn, waar Hij een plan mee heeft. Leerkrachten op onze scholen willen ook vanuit deze visie naar de kinderen kijken en met hen omgaan.

b) Missie, visie en doelstellingen van de Stichting

- ✓ Het *doel* van de Stichting is: de stichting en instandhouding van scholen en peuterspeelzalen met de Bijbel.
- ✓ De *grondslag* is de Bijbel: het onveranderlijke Woord van God.
- ✓ Haar *beginsel* is dat de opvoeding en het onderwijs in overeenstemming moeten zijn met het Woord van God en moeten strekken om de kinderen te leiden tot Jezus, de Verlosser van zondaren.
- ✓ De *boodschap* aan kinderen en ouders/verzorgers is dat God de wereld zo lief heeft gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, op dat iedereen die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft (Johannes 3: 16)."

De Bijbel is de bron en het fundament. De Bijbel bepaalt onze levensbeschouwing, ons mens-kindbeeld en onze visie op onderwijs en opvoeding. De Bijbel heeft voor ons Goddelijk gezag. Het onderwijs is erop gericht dat kinderen de Heer Jezus Christus leren kennen als Verlosser, en als de Goede Herder die hen wil leiden in het leven.

De christelijke identiteit doortrekt het hele onderwijs en klimaat op onze school.

Dit komt heel duidelijk naar voren in onder andere:

- het benoemingsbeleid van groepsleerkrachten;
- het gesprek met ouders bij het inschrijven van een nieuwe leerling;
- het pedagogische klimaat op school;
- de keuze van middelen (methodes, media);
- de kledingvoorschriften: de kleding moet overeenstemmen met de grondslag de school. Daarom verbieden wij het dragen van provocerende kleding (het oordeel van de directie is hierin beslissend), maar ook het dragen van een hoofdbedekking, petje of gezichtsbedekkende sluier door leerlingen;
- van leerlingen verwachten wij dat zij meedoen met de lessen Bijbelse geschiedenis, het zingen, het vieren van de christelijke feesten, en meedoen (of tenminste respect betonen) tijdens het bidden.

De Bijbelse leer over de mens is de basis voor ons mens- en kindbeeld:

- De mens is geschapen naar Gods beeld;
- De mens is geschapen om een relatie met God te hebben;
- Vanuit de Bijbel worden normen en waarden gesteld;
- Sinds de zondeval leven wij in een gebroken werkelijkheid;
- God biedt de mens in Zijn genade de weg tot verlossing.

De scholen hebben de taak kinderen hierin te sturen en weerbaar te maken, het kind op te voeden en te begeleiden tot een zelfstandige, God dienende persoonlijkheid, en te leiden naar volwassenheid. In 2 Timotheus 3:16,17 staat het zo verwoord:

"Elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, te verbeteren en op te voeden in de gerechtigheid, opdat de mens Gods volkomen zij, tot alle goed werk volkomen toegerust."

Als er een relatie met God ontstaat komt een kind ook tot een levenshouding overeenkomstig de waarden en normen in de Bijbel. Deze komen tot ons via de wetten en geschiedenissen in Oude Testament, en in uitgewerkte vorm uit de woorden en het voorbeeld van Jezus Christus. Eveneens worden die waarden en normen nader toegelicht in de rest van het Nieuwe Testament. De scholen hebben tot taak om een positieve gezindheid, een sociale houding en gedrag, en kritisch vermogen te ontwikkelen. Het vertellen van de Bijbelse geschiedenissen heeft in dit opzicht ook een vormende waarde.

Wij geven dit vorm door hierover te spreken met de kinderen, hen een voorbeeld te geven, hen gelegenheid te geven om te oefenen. Hiervoor is een wederzijds gevoel van vertrouwen en gedoseerde ondersteuning nodig.

1.2 Juridische structuur

De rechtspersoon is een Stichting met de naam: Stichting School met de Bijbel. De stichting is opgericht in 1882 en is gevestigd te Den Haag. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40407037.

1.3 Interne organisatiestructuur

Het bestuur kent een uitvoerend deel en een toezichhoudend deel. Uit het uitvoerend deel van het bestuur is het Dagelijks Bestuur samengesteld. De directie bestaat uit een bovenschools directeur en twee lokatiedirecteuren. Waar nodig is een adjunct-directeur aanwezig. Voor de ondersteuning kent de stichting een hoofd bedrijfsvoering en een bestuurs-/directiesecretaris. Zij ondersteunen bestuur en directie bij hun taken.

Bestuurssamenstelling

Uitvoerend deel:	
Voorzitter (DB)	H. Medema
Secretaris (DB)	G. Radstake
Penningmeester (DB)	A. Reumerman
2 ^e Secretaris (DB)	T. Camps-Lock
Bestuurslid	M. Korbee
Bestuurslid	C. Krijtenburg-Overkleeft
Bestuurslid	H. Noorlander-Tiesema
Toezichhoudend deel:	
Bestuurslid	J. Christiaanse
Bestuurslid	J. Uwland

Het bestuur van de stichting heeft 9 bestuursleden, waarvan 4 leden (functies *voorzitter, secretaris, 2de secretaris, penningmeester*) het dagelijks bestuur vormen. Bestuursleden dragen verantwoordelijkheid voor een of meer kerntaken zoals daar zijn: Identiteit, personeel, onderhoud gebouw, financiën, public relations, gemeente-overleg, (g)mr-zaken, ouderaangelegenheden, etc. Het bestuur stelt voor de kerntaken het beleid vast.

De schooldirectie is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken op school en de uitvoering van het beleid. In de bestuursvergaderingen wordt de voortgang van uitvoeringsbesluiten gerapporteerd en vindt toetsing plaats of een en ander verloopt binnen de beleidskaders. De directie doet verslag van belanghebbende zaken op de scholen.

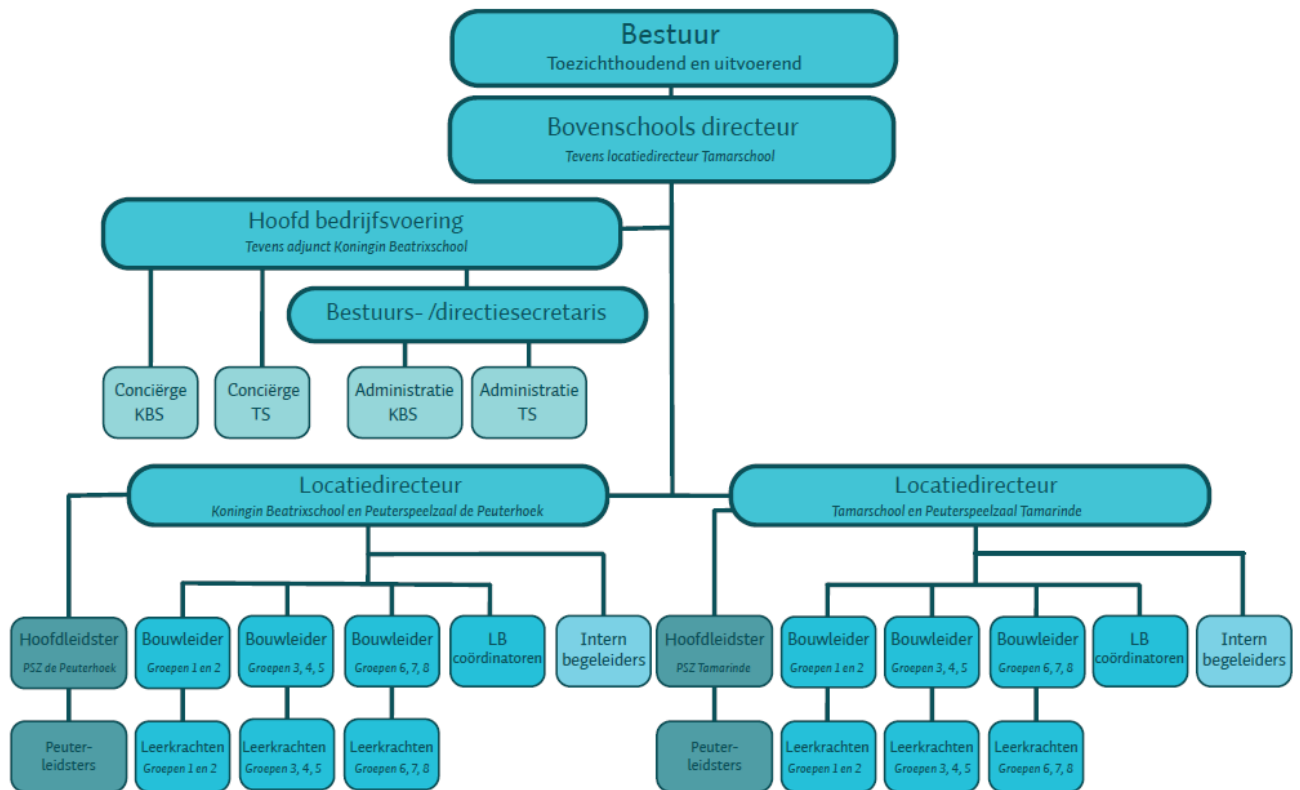
Leerlingaantallen

	Per 1 oktober	2017	2016	2015	2014
Brin					
04ON-00	Koningin Beatrixschool	320	325	343	351
04ON-01	Tamarschool	228	186	164	131
	Totaal	548	511	507	482

De opheffingsnorm van de gemeente is 202. De stichtingsnorm is 337.

De lange-termijnprognoses van de Stichting geven een stabilisatie tot lichte (hernieuwde) groei aan voor de Koningin Beatrixschool, aangezien er in de buurt na sanering nieuwbouw voor gezinnen wordt opgeleverd. Voor de Tamarschool wordt een gestage jaarlijkse groei voorzien sinds de doorstart in 2014 onder ons bestuur, en de nieuwe huisvesting in augustus 2015. Eind 2017 is gestart met de verbouw en inrichting van een nieuwe vleugel voor de Tamarschool. De noodzaak daartoe is het sterk groeiende leerlingaantal. Daarmee grondt de school zich goed in de buurt.

1.4 Organogram

Uiteraard is er vanuit de scholen nog de relatie met de MR. Die voert het regulier overleg met de bovenschools directeur, en heeft tweemaal per jaar een algemeen overleg met het Dagelijks Bestuur.

1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

- In 2017 heeft het bestuur gestuurd op een blijvend gezonde financiële positie van de Stichting. De stapsgewijze groei naar het gewenste weerstandsvermogen is doorgezet en er was sprake van een gezonde bedrijfsvoering. Tevens werkt de Stichting voor haar gebouwen met een MJOP, conform welke voorzieningen in de begroting worden opgenomen op het moment dat de gebouwen in gebruik zijn/worden genomen
- Meer dan evenredige inspanning van de directieteam is gaan zitten in de per 1 januari 2018 omgezette peuterspeelzalen/voorscholen naar Peuterscholen, die daarmee voldoen aan de nieuwe wetgeving inzake kinderopvang. Bij de uiteindelijke vormgeving en exploitatie is expertise ingehuurd bij Korelon, organisatie voor christelijke kinderopvang. Voor dit doel zijn ook de statuten van de Stichting aangepast in die zin dat expliciet in de statuten is opgenomen dat de Stichting zonder winstoogmerk functioneert. Tenslotte zijn voorbereidingen getroffen voor een splitsing van de begroting en de financiële stromen.
- Binnen de scholen wordt gewerkt aan het onderwijskundig beleid, dat via de getrapte systematiek strategisch bestuursplan, schoolplan en jaarplan wordt uitgewerkt binnen de afgesproken financiële kaders.

1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

Gezien de onrust in het onderwijsveld rond de beloning en werkdruk heeft het bestuur intern per brief aan het personeel laten weten dat zij zich bewust is van de toegenomen werkdruk waar het bijv. gaat om de reductie van de achterstandsmiddelen. De arbeidsvoorwaarden beschouwt het bestuur als een zaak van onderhandelingen door daartoe aangewezen partners. Uit dien hoofde is gecommuniceerd dat een staking niet opportuun wordt geacht. Daarbij is tevens aangegeven dat de directies actief aan de slag zijn gegaan met een plan rond reductie van de werkdruk.

1.7 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het "ondernemen"

De Stichting heeft tevens een aantal medewerkers in dienst met een afstand tot de arbeidsmarkt met een totaal van 3,5 fte (6,2%). In 2017 was het streefgetal evenals in 2016 1,8 fte (3,2%).

In het komend jaar zal er één van hen met pensioen gaan en één heeft verzocht minder te kunnen werken. Deze mensen zullen naar waarschijnlijkheid niet vervangen worden.

Op de Tamarschool is een start gemaakt met een samenwerking met de Christelijke Hogeschool Ede, academische opleidingsschool.

2. Governance

De wet 'Goed onderwijs, - Goed bestuur' schrijft voor dat er bij schoolbesturen sprake moet zijn van een scheiding tussen bestuur en intern toezicht. In 2016 zijn hiervoor aanpassingen gedaan aan de werkwijze van het bestuur en het intern toezicht. In 2017 is deze werkwijze doorgevoerd. Mede met oog op een verantwoorde inbedding van de interne toezicht taken was het aantal bestuursleden al eerder uitgebreid tot negen. Twee bestuursleden zijn specifiek en uitsluitend belast met de hieronder aangegeven interne toezichtstaken.

Voor de Stichting School met de Bijbel is een functionele scheiding tussen de uitvoerende bestuurstaken en de interne toezichttaken het meest geëigend. Gelet op de aantallen scholen (twee) en de steeds aan de orde zijnde onderwerpen (groei en kwaliteit) wordt het instellen van een aparte Raad van Toezicht dan wel verdere mandatering of delegatie naar de schooldirectie vanuit het bestuur niet passend geacht.

In het eerste hoofdstuk is de bestuurssamenstelling vermeld. Zonder uitputtend te zijn geldt de volgende taakverdeling:

Dagelijks bestuur:

Het vaststellen en realiseren van het strategisch beleid van het bestuur en de school;

- Het voorbereiden, vaststellen en verwezenlijken van de missie, visie en doelstellingen;
- Het aansturen (specifieke taak van de voorzitter), overleggen en afstemmen met het schoolmanagement;
- Het adequaat ontwikkelen van de onderwijsopbrengsten;
- Het realiseren van de financiële doelstellingen;
- Het bewaken van de levensbeschouwelijke identiteit en het karakter van de school;
- Het dragen van de publieke verantwoordelijkheid;
- Het in stand houden van de onderwijsinstelling en het beheer daarvan.

Interne toezichthouders:

- Het goedkeuren van het strategisch beleidsplan, de begroting en het jaarverslag;
- Het toezicht houden op de naleving van de wettelijke verplichtingen en de code goed bestuur;
- Het toezicht houden op de rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen;
- Het aanwijzen van een accountant, die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan (Gemeente Den Haag en het ministerie van OCW);
- Het afleggen van verantwoording over de bovenstaande taken in het jaarverslag;
- Het adviseren van de overige bestuursleden.

Wijze van overleg:

Door het bestuur wordt jaarlijks de vergaderfrequentie vastgesteld. De vergadercyclus bestaat uit:

- Vergaderingen van het dagelijks bestuur (DB) in aanwezigheid van de locatieleiding, incl. adjuncten, hoofd bedrijfsvoering en bestuurs-/directiesecretaris;
- Bestuursvergaderingen in aanwezigheid de locatieleiding, incl. adjuncten, hoofd bedrijfsvoering en bestuurs-/directiesecretaris. In deze vergaderingen zit een expliciet deel dat de toezichthoudende taken betreft;
- Voorafgaand aan de Bestuursvergaderingen stemmen de toezichthouders afzonderlijk voor de uitvoering van hun toezichthoudende taken -los van het overige bestuur- hun bevindingen en standpunten af en maken deze tijdens de bestuursvergaderingen of anderszins kenbaar;
- Tweejaarlijks algemeen overleg tussen (minimaal twee) leden van het DB met de MR; het reguliere overleg met de MR is belegd bij de bovenschools directeur.

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance

In 2017 is de directie gestart met een herorientatie op de verdeling van verantwoordelijkheden voor de bovenschoolse taken en de aansturing binnen de directies. Dit in verband met de vele taken die bovenschools afgedekt moeten worden, en mede in verband met het gewijzigde toepassing van het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs. Ook de positionering van de peuterspeelzalen (2017) respectievelijk Peuterscholen (2018), speelt daarbij een rol. In 2018 wordt die oriëntatie afgerond en bezien welke consequenties dat heeft voor de governance en evt. het organogram.

2.2 Vermelding code goed bestuur

De Code die de Stichting gebruikt is de 'Code Goed Bestuur' van de PO-Raad.

2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting

Het artikel waarop de stichting afwijkt is artikel 5.2 b. In de situatie zoals in dat artikel omschreven kan het voorzitterschap van het orgaan niet aan een uitvoerende bestuurder worden toebedeeld.

In de situatie van onze Stichting School met de Bijbel is dit wel het geval; het is een praktische keuze die beter werkt in de praktijk. Het voorzitterschap beleggen bij een van de toezichthoudende leden blijkt heel gekunsteld.

Het voorzitterschap wordt in een vergadering met toezichthoudende leden zodanig ingevuld dat het voorzitterschap enkel van technische aard is.

De toezichthoudende leden in het bestuur kunnen zich daar volmondig in vinden (en is als zodanig aan de orde geweest in een evaluatie van ons functioneren onder leiding van Verus). Deze afwijking is kenbaar gemaakt bij de PO-Raad.

Wat betreft de overige artikelen worden deze conform Code ingevuld.

2.4 Horizontale verantwoording

De interne controle op inhoudelijk doelbereik en begroting bestaat uit het per kwartaal opleveren van een Managementrapportage waarin over strategische doelen, schoolplannen, jaarplannen en financiën integraal wordt gerapporteerd. Deze zgn. MARAPS worden ook met de toezichthouders besproken.

Per augustus 2017 is de cyclus van de interne controle op het inhoudelijk doelbereik aangepast. Twee jaarlijks wordt hier een rapportage over opgeleverd door de directies. Hierin wordt gerapporteerd over de strategische doelen, schoolplannen en de jaarplannen. De financiële rapportage blijft per kwartaal opgeleverd worden.

Het bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor de beleidsvorming en –uitvoering op de scholen. Vanwege de bewaking van de identiteit is bij benoeming van nieuwe leerkrachten altijd een bestuurslid aanwezig.

Overigens staat het bestuur de directie bij waar dat nodig blijkt. Er is doorgaans weinig bemoeienis met de operationele leiding op de scholen, behalve waar daaromtrent behoefte blijkt aan advies en sturing.

Met de hierboven genoemde inrichting van toezicht en overleg, en drie-maandelijkse managementrapportages, is de organisatie in control.

Voor de processen die door het Administratiekantoor worden uitgevoerd zij verwezen naar de bijgevoegde TPM-verklaring.

3. Onderwijs

3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

3.1.1 Belangrijkste onderwijsontwikkelingen Koningin Beatrixschool

- Er is een nieuwe Taalmethode aangeschaft en in gebruik genomen. We hebben geïnvesteerd in het implementeren in alle groepen en ook in het leren omgaan met deze methode in combinatie met NT2, Zien is Snappen. Hiervoor hebben we gebruik gemaakt van de expertise van HCO.
- Alle leerkrachten zijn geschoold in het Expliciete directe instructiemodel. Door eerder tijdens de instructie controle van begrip te doen, kan er tijdwinst gemaakt worden en de les effectiever worden.
- Met het pedagogisch klimaat maken we een omslag in het omgaan met gedrag en evt problemen. De curatieve methode: M5 laten we verdwijnen en gaan meer pro actief te werk met Positive Behaviour Support. We hebben de samenwerking gezocht met Verus omdat we naast leerlingen ook ouders willen betrekken bij dit programma voor sociaal emotioneel leren.

3.1.2 Belangrijkste onderwijs-ontwikkelingen Tamarschool

- Er is een nieuwe Taalmethode (Taalverhaal.nu) aangeschaft en in gebruik genomen. De implementatie verloopt voorspoedig. Er is eenmalig ondersteuning geweest van de uitgever.
- Alle leerkrachten zijn geschoold in het Expliciete directe instructiemodel (EDI). Een goede instructie is belangrijk voor het onderwijs. De onderdelen *controleren van begrip, doelen en instructie* zijn tijdens studiedagen aan de orde geweest.
- Er is een keuze gemaakt om verder te gaan met PBS. Er is een voorbereidende bijeenkomst geweest met de kerngroep gedrag om de lijnen uit te zetten.
- Er zijn grote stappen gezet in de aanpak van meer- en hoogbegaafde leerlingen. Hiervoor is vanuit arrangementen een specialist ingezet die gaat starten met een zgn. cheetagroep.

3.2 **Verwachte toekomstige ontwikkelingen**

3.2.1 Ontwikkelingen op de Koningin Beatrixschool

De huidige zaakvakmethodes zijn sterk verouderd en aan vervanging toe. We hebben ons in het afgelopen jaar beraden op Thematisch werken. Hiermee denken we een mooie voortgang te hebben op Ontwikkelings gericht werken in de onderbouw. We verwachten in de komende tijd een methode voor thematisch werken werken, waarin alle zaakvakken geïntegreerd zijn, te kunnen aanschaffen en implementeren.

Begrijpend lezen behoeft extra aandacht omdat de opbrengsten op dit vak achterblijven. We kiezen voor een schoolbrede aanpak: alle leerkrachten krijgen scholing in het geven van een goede Nieuwsbegriples, er worden afspraken gemaakt over groep 3 en 4 en woordenschat (een piler van begrijpend lezen) zal aandacht krijgen. Daarnaast blijft Technisch lezen onverminderd in de belangstelling staan.

We gaan het tweede jaar in van het ontwikkelen van PBS.

3.2.2 Ontwikkelingen op de Tamarschool

De inzichten bij zaakvakken zijn volop in ontwikkeling. Het team is zich aan het bezinnen op o.a. thematisch onderwijs, meer wereldoriëntatie in groep 3. Daarnaast zijn de huidige methodes voor de zaakvakken niet voldoende voor de groepen in de bovenbouw. De methodes zijn al 8 jaar oud, dus daar willen we niet meer in investeren.

3.3 Onderwijsprestaties

Beide scholen hebben een goede beoordeling van de Inspectie ontvangen en vallen onder het reguliere toezichtsregiem.

Geregeld maakt de directie een managementrapportage met daarin o.a. een overzicht van de tussen- en eindopbrengsten van het betreffende kwartaal.

Enkele conclusies die 2017 betreffen:

3.3.1 Onderwijsprestaties Koningin Beatrixschool

De Koningin Beatrixschool heeft in het afgelopen jaar te maken gehad met enig verloop in de groepen 4; dit heeft geleid tot gedragsproblematiek en achterblijvende prestaties. De interventies (de beste leerkrachten op deze groep) hebben geleid tot een terugkeer van basisrust en oplopende opbrengsten.

De onderbouw kenmerkt zich door een sterk team dat goed is opgeleid in Ontwikkelingsgericht Werken. De ontwikkeling van de leerlingen wordt middels KIJK! gevolgd. De leerkrachten hebben uitstekende groepsplannen en zijn goed in vroegdiagnostiek.

In de midden- en bovenbouw is een start gemaakt met EDIM. De resultaten zijn volgens het landelijk gemiddelde. Wel is er een toename te zien van het aantal leerlingen met een extra zorgbehoefte. Om deze leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden, worden de arrangementsgelden geclusterd en krijgen de leerlingen extra instructie buiten de groep. De eindtoets komt precies uit op de inspectie ondergrens.

De kwaliteit van onderwijs staat hoog op de agenda: er worden veel klasconsultaties uitgevoerd door IB en directie en waar nodig wordt coaching geboden. De opbrengsten worden besproken op school- groeps- en leerlingniveau om een goede analyse te kunnen maken en goede interventies te kunnen doen.

3.3.2 Onderwijsprestaties Tamarschool

De prestaties van de Tamarschool zijn voldoende. Wel vraagt een aantal zaken aandacht:

- Rekenresultaten bij groep 1 en 2: hier is eerder te weinig aandacht voor geweest en dit is in het schooljaar 2017/2018 beter meegenomen in de themaplanningen.
- Rekenresultaten in de middenbouw (vanaf M4): deze laten al jaren een dalende trend zien. Trend is ook dat het in groep 7 en 8 vaak weer sterk groeit. De kerngroep rekenen is een onderzoek gestart naar deze dalende trend. Deze heeft in ieder geval voor een deel te maken met redactiesommen die door veel kinderen niet voldoende beheerst worden.
- De resultaten van (werkwoord-)spelling zijn te laag. Dit komt deels door de methode. Daarnaast moet er (ook in de nieuwe methode) steeds aandacht blijven voor herhaling van de leerstof zodat de spellingscategorieën beter ingeslepen worden.
- Woordenschat blijft een aandachtspunt. Met de nieuwe methode voor taal hopen we deze te kunnen verbeteren. Het aanbod in groep 3 hiervoor is binnen de methode Veilig Lereren te laag.

De school heeft in 2017 veel instroom gekregen van andere scholen. Hierdoor zijn de resultaten niet helemaal representatief voor wat de school ingezet heeft. We merken dat de Tamarschool vaak sneller door de stof gaat dan andere scholen, waardoor er sprake is van hiaten die opgevuld moeten worden. Daarnaast zijn er leerlingen die een overstap gemaakt hebben waar helaas sprake bleek van 'didactische verwaarlozing'.

3.4 Onderwijskundige- en onderwijsprogrammatische zaken

Leerlingaantallen en groei

a) Instroom en toelatingsbeleid

Er is gehandeld volgens het beleidsstuk "toelating, schorsing en verwijdering". Vanwege de ontwikkelingen binnen Passend Onderwijs is het toelatingsbeleid nader gespecificeerd. Enkele hoofdlijnen:

De scholen staan open voor alle leerlingen van wie de ouders aangeven respect te hebben voor de christelijke of evangelische identiteit van de school. Ouders wordt bij de inschrijving duidelijk gemaakt waar de school qua identiteit voor staat, en dienen hun instemming met het

feit dat hun kind christelijk onderwijs ontvangt te ondertekenen op het inschrijvingsformulier. Van de leerlingen wordt verwacht dat zij deelnemen aan de lessen godsdienstige vorming, het vieren van de christelijke feesten en de gezamenlijke week- en dagopeningen.

Met ouders die hun kind willen aanmelden vindt een intakegesprek plaats, waarin in ieder geval over de identiteit van de school wordt gesproken. Ouders ontvangen hierbij de schoolgids. Wanneer een leerling afkomstig is van een andere basisschool is er altijd contact met de school van herkomst.

Als er in zo'n geval reeds een zorgtraject loopt op de school van herkomst, en het is niet in het belang van het kind dat dit traject doorbroken wordt, wordt het kind in principe niet ingeschreven. Indien er vragen rijzen over het gedrag of de aanleg van het kind wordt hierover eerst goed doorgesproken met de ouders en de betreffende leerkracht. Eventueel wordt een proefplaatsing overwogen. De leerling mag pas definitief worden ingeschreven na ontvangst van een bericht van uitschrijving van de school van herkomst. De school stuurt vervolgens een bewijs van inschrijving naar de school van herkomst.

b) Schorsing en verwijdering in 2017

Wanneer de school ernstige problemen heeft met een leerling en/of ouder(s) ten gevolge van wangedrag, kan het bestuur de leerling voor een bepaalde tijd schorsen. Betreft het wangedrag het herhaaldelijk overtreden van schoolregels (dit ter beoordeling van de directie) dan gaan aan de schorsing ten minste 3 contracten vooraf. Bij het tweede contract worden de ouders op school uitgenodigd om over de problemen te praten. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt. Na het derde contract krijgen de ouders schriftelijk een mededeling waarin het voornemen tot schorsing wordt vermeld. Er vindt een gesprek plaats met de leerkracht, directie, ouder(s)-verzorgers en de leerling. Een besluit tot schorsing wordt alleen bij hoge uitzondering, en met inachtneming van uiterste zorgvuldigheid, genomen. Aan het einde van de schorsingsperiode volgt een gesprek tussen de leerling, ouders, leerkracht en directie van de school, met de intentie het vertrouwen te herstellen en maatregelen af te spreken om herhaling te voorkomen.

Leiden deze afspraken niet tot het gewenste resultaat, kan het bestuur besluiten de leerling te verwijderen. Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die het bestuur slechts in het uiterste geval en uiterst zorgvuldig moet nemen. Er moet sprake zijn van ernstig wangedrag en een onherstelbaar verstoorde relatie tussen leerling (en/of ouders) en school. Voordat tot verwijdering wordt besloten vindt een gesprek plaats tussen het schoolbestuur en de groepsleerkracht. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt. Ook de ouders van de leerling worden door het bestuur gehoord over het voornemen hun kind van de school te verwijderen, zodat zij hun zienswijze op de verwijdering kenbaar kunnen maken. Ook hiervan wordt een verslag gemaakt.

Deze procedure is inzichtelijk voor ouders. Desalniettemin zal geprobeerd worden schorsen/verwijderen te allen tijde te voorkomen aangezien het effect hiervan aangetoond nihil is.

c) Gedrag en het volgen/meten van sociale vaardigheid

Naast het behalen van goede scores voor taal en rekenen is ook de sociaal emotionele ontwikkeling heel belangrijk. Voor veel van onze leerlingen is het nodig dat ze de vaardigheden die hierbij nodig zijn aangereikt krijgen. We gebruiken daarvoor methodes als "Leefstijl", "Wonderlijk gemaakt" en het sociaal emotionele programma "PBS".

Beatrixschool

Het leerlingaantal is in het afgelopen jaar nagenoeg gelijk gebleven, namelijk 324. De twee schakelgroepen waren wisselend gevuld de onderinstroom neemt licht af, de wijk naast de school wordt opnieuw opgebouwd en volgend jaar zullen de eerste huizen bewoond worden. We verwachten daar leerlingen van te kunnen aantrekken en daardoor zal mogelijk onze populatie licht wijzigen. De Peutergroepen hebben na de harmonisatie met een terugloop te maken.

Tamarschool

In het najaar van 2017 is de veiligheidsmonitor afgenomen. Leerlingen, ouders en leerkrachten hebben een enquête ingevuld. Hieruit kwamen weinig opvallende zaken. Aandachtspunt is wel de pestbeleving van de leerlingen. Leerlingen geven aan de ene kant aan dat zij niet veel pesten, maar wel dat zij soms gepest worden. De school heeft een anti-pestmethode: Taakspel.

3.5 Informatie over toegankelijkheid en het toelatingsbeleid

De Koningin Beatrixschool en de Tamarschool hebben een open toelatingsbeleid. Van ouders wordt expliciet gevraagd de grondslag van de school te respecteren. Aannname van leerlingen wordt nog wel getoetst aan de onderwijsbehoeften van de leerling, de omvang van de groepen en de mogelijkheden van de groepsleerkrachten, uiteraard vallend binnen de grenzen van Passend onderwijs en de noodzakelijke basisondersteuning die wij bieden.

4. Kwaliteitszorg

De interne controle op de kwaliteit en daarmee op inhoudelijk doelbereik bestaat uit het per kwartaal opleveren van een Managementrapportage waarin over strategische doelen, schoolplannen en jaarplannen wordt gerapporteerd.

Deze zgn. MARAPS worden ook met de toezichthouders besproken.

Per augustus 2017 is de cyclus van de interne controle op het inhoudelijk doelbereik aangepast. Twee jaarlijks wordt hier een rapportage over opgeleverd door de directies. Hierin wordt gerapporteerd over de strategische doelen, schoolplannen en de jaarplannen. De financiële rapportage blijft per kwartaal opgeleverd worden.

4.1 Algemene omschrijving per school

4.1.1 Kwaliteitszorg Koningin Beatrixschool

Naar aanleiding van het schoolplan wordt er jaarlijks een jaarplan gemaakt. Dit jaarplan is verdeeld in verschillende domeinen en uitgesplitst in acties. Aan dit jaarplan is een PDCA cyclus gekoppeld waardoor er per kwartaal een evaluatiemoment is en er indien nodig bijgestuurd kan worden.

De onderwijsinhoudelijke thema's worden per jaar uitgewerkt door de kerngroepen, in een 6 wekelijks overleg met de voorzitters van deze kerngroepen houdt de directie de uitgezette lijnen in de gaten en stuurt bij als dat nodig is.

De ontwikkelingen en behoeften van de leerlingen worden gevolgd in groepsbesprekingen en leerling besprekingen. Deze gesprekken worden gevoerd door de intern begeleider en de directie heeft een maandelijks overleg om geïnformeerd te worden.

Trendanalyses worden op leerling- groeps- en schoolniveau uitgevoerd.

4.1.2 Kwaliteitszorg Tamarschool

De Tamarschool maakt ieder schooljaar een jaarplan. Dit jaarplan wordt besproken met het team. Halverwege het jaar is er een tussenevaluatie. Vanaf augustus 2017 werkt de Tamarschool met kerngroepen die medeverantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het jaarplan op hun deelgebied. Er zijn kerngroepen voor didactiek, veiligheid en gedrag, jonge kind, rekenen, taal en identiteit. Veel acties worden concreet gemaakt tijdens studiedagen. De PDCA cyclus wordt uitgevoerd door middel van een startgesprek aan het begin van het schooljaar een tussenevaluatie in februari en een eindgesprek in juni. De leerlingenzorg is opnieuw beschreven in het School Ondersteunings Profiel. De zorgprocedures en het HWG wordt opnieuw beschreven begin 2018.

4.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar

4.2.1 Toelichting voor de Koningin Beatrixschool

In het afgelopen jaar hebben we vooral ingezet op het pedagogisch klimaat. Verder zijn we bezig geweest om de visie tegen het licht te houden en deze met de nieuwe directie vorm te geven. Hierin is naast een goede toekomst visie ook ruimte om onze verdiensten uit het verleden mee te nemen.

Er is gewerkt aan werkdruk en werkplezier door de hoeveelheid vergaderingen en werkgroepen grondig te herzien. Ook is er een begin gemaakt met de hervorming van de interne begeleiding naar een vorm die past bij de huidige tijd.

4.2.2 Toelichting voor de Tamarschool

Er is ingezet op borging van de nieuwe zaken die de afgelopen 1½ jaar zijn ingezet. Dit betreft vooral didactisch handelen, meer- en hoogbegaafdheid en meervoudige intelligentie. Hier willen we goed de tijd voor nemen zodat dit diepgang krijgt in de school.

Er wordt vanaf september 2017 gewerkt met kerngroepen.

4.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

4.3.1 Ontwikkelingen voor de Koningin Beatrixschool

In het komend schooljaar gaan we ons bezighouden met het neerzetten van een goede zorgstructuur waarbij het duidelijk is hoe we Passend Onderwijs vormgeven. De professionele cultuur krijgt veel aandacht, het elkaar aan durven spreken om samen de kwaliteit te verhogen moet wel ontwikkeld worden. Wat betreft de opbrengsten willen we ons focussen op begrijpend lezen. Deze blijven schoolbreed achter. Samen met de kerngroep is er een analyse en een plan van aanpak gemaakt.

4.3.2 Ontwikkelingen voor de Tamarschool

Op de Tamarschool wordt vanaf 2018 PBS weer opgepakt. De ondersteuningsstructuur van de school moet beter omschreven en uitgevoerd worden. Dit zal begin 2018 opgepakt worden. De school groeit nog steeds. Extra huisvesting zal naar verwachting in juni 2018 gereed zijn. Dan heeft de school de beschikking over 15 lokalen voor onderwijs en 1 voor de Peuterschool, zodat de school klaar is voor de toekomst en zonder problemen kan doorgroeien naar 350 leerlingen.

4.4 Afhandeling van klachten

Voor klachten kunnen ouders en belanghebbenden terecht bij de directeur. Eventueel kunnen de klachten doorgespeeld worden naar het bestuur. Komen partijen er niet uit dan kan een beroep gedaan worden op de vertrouwenspersoon (A.F. Fraanje). In 2017 is op de Tamarschool één klacht binnengekomen. Die is conform de daarvoor geldende procedure netjes en tot tevredenheid afgehandeld.

5. Onderzoek 2017

C Onderwerp	Koningin Beatrixschool	Tamarschool
Oudertevredenheid		X
Leerlingtevredenheid	x	X
'Zwarte Piet'	x	
Herkomst leerlingen	X	X
Risico inventarisatie	X	X
harmonisatie		
peuterspeelzalen		

5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden

5.1.1 Oudertevredenheid

Koningin Beatrixschool

De ouders hebben op verschillende momenten aangegeven zeer tevreden te zijn over de school. Ze voelen zich betrokken en waarderen de samenkomsten die georganiseerd worden zeer, vooral "op de koffie bij de directie" geeft de ouders het gevoel dat ze gehoord worden. Als verbeterpunt geven de ouders de communicatie. Wij zoeken naar de verschillende mogelijkheden, waarbij een lastige bijkomstigheid de diversiteit van de ouders is. Er wordt een pilot gedaan met een ouderportaal.

Tamarschool

De ouders zijn zeer tevreden met de school. Het onderdeel overblijven, ruimte en hygiëne zijn voor hen de belangrijkste aandachtspunten. Ouders zijn tevreden met de sfeer in de klas en voelen zich thuis op school. Over de communicatie dmv de wekelijkse nieuwsbrief zijn zij erg tevreden. Over de communicatie met de leerkracht zijn zij over het algemeen tevreden, maar dit wisselt wel per leerkracht.

5.1.2 Leerlingtevredenheid

Koningin Beatrixschool

Leerlingen geven de school en veiligheid een 8.4. Ze zijn tevreden en waarderen de sfeer op school. Respect wordt genoemd als belangrijk begrip. De leerlingraad krijgt steeds meer invloed en praat op regelmatige basis met de directie. De leerlingen geven aan dit erg leuk te vinden.

Tamarschool

De meeste leerlingen gaan met plezier naar school en geven aan dat zij veel leren. Zij geven aan dat zij soms last hebben van onrust in de klas en dat zij zelf niet pesten, maar dat er wel gepest wordt. Er zal een leerlingraad worden ingesteld.

5.1.3 Herkomst leerlingen

Koningin Beatrixschool

De leerlingen van de Koningin Beatrixschool komen veelal uit de buurt (70% komt uit hetzelfde of een aangrenzend postcode gebied). Ongeveer 1/3 deel van de leerlingen reist iets verder om de school te bezoeken. Veelal komen zij wel uit het Laakkwartier/Spoorwijk; een wijk die grenst aan de Schilderswijk. Een enkeling komt uit Rijswijk.

Op de school zitten leerlingen met een diverse culturele achtergrond en de leerlingen hebben verschillende nationaliteiten. Op de Koningin Beatrixschool waren op 1 oktober 2017 wel 28 nationaliteiten vertegenwoordigd. Het merendeel hiervan is Nederlands (53,7%). Binnen deze groep behoren ook de Surinaams en Antilliaanse Nederlandse leerlingen. Ook zijn hier leerlingen die thuis een andere culturele achtergrond hebben, maar zelf de Nederlandse Nationaliteit hebben. Een andere grote groep leerlingen heeft de Poolse nationaliteit (11,5%), de Turkse (6,2%) en de Griekse (5,9%). Uit Afrika komt ook een relatief grote groep leerlingen (9,3%), zij komen o.a. uit Nigeria, Eritrea, Ethiopie en Angola.

Tamarschool

De leerlingen van de Tamarschool komen veelal uit de buurt (49% komt uit hetzelfde of een aangrenzend postcodegebied en 16% komt ook uit deelgebied Escamp, maar iets verder weg). Ruim 1/3 van de leerlingen reist verder en enkele leerlingen komen uit Wateringen, Rijswijk en Delft.

Op de Tamarschool zitten leerlingen met verschillende culturele achtergronden en nationaliteiten. Er zijn 8 nationaliteiten vertegenwoordigd op de Tamarschool waarvan 68% Nederlands is. Er is geen groep leerlingen met een specifieke nationaliteit. Van 33% van de leerlingen is de nationaliteit onbekend.

5.1.4 Risico inventarisatie harmonisatie peuterspeelzalen

In 2017 moesten de peuterspeelzalen omgezet worden naar kinderopvang om te voldaan aan de Wet Harmonisatie Kinderopvang. In het kader hiervan hebben we een risico-inventarisatie uitgevoerd. Het belangrijkste is dat we voldoende peuters op de peuterscholen moeten hebben en houden om financieel gezond te blijven. Voor peuters die voor 1 oktober 2017 al kwamen zullen we van de gemeente Den Haag zgn. frictiekosten ontvangen. Dit aantal zal in de loop van 2018 afnemen tot 30 september 2018.

Daarnaast zijn de uitgaven aan personele kosten van groot belang. Hiervoor ontvangen we nog frictiekosten in de komende jaren. Voor de hoofdleidsters ontvangen we een subsidie op schoolniveau. Om deze reden zullen zij in dienst blijven bij de scholen, maar vanuit die subsidie werken voor de Peuterschool.

Ouders zullen significant meer moeten gaan betalen voor een plaats op de Peuterscholen per 1-1-2018. Waar zij nu €20,- per maand betalen, zullen zij €7,45 per uur gaan betalen in 2018.

Zij moeten wel gefactureerd worden en deze facturen betalen. De ouders kunnen een tegemoetkoming ontvangen vanuit de gemeente Den Haag wanneer zij een Ooievaarspas hebben en/of een indicatie. Daarnaast kunnen ouders kinderopvangtoeslag aanvragen.

Wanneer zij geen recht hebben op kinderopvangtoeslag (bij een kostwinnersgezin bijvoorbeeld), kunnen zij een gemeentelijke tegemoetkoming aanvragen (peutertoeslag). Hoe we dit aan moeten vragen is echter nog onduidelijk. Dit is een risico voor ons.

We moeten een goede naamsbekendheid (krijgen en) houden voor de peuterscholen om meer peuters te trekken. Hiervoor is de externe communicatie van belang.

De contracten en facturatie moet goed gaan gebeuren. Hiervoor zijn we in 2017 een contract aangegaan met Korelon. Deze organisatie zal de factuurele administratie gaan voeren.

De Peuterhoek

De peuteraantallen op de peuterhoek fluctueerden in 2017. Dit is een risico waar rekening mee gehouden moet worden. Relatief zijn er veel peuters die recht hebben op gemeentelijke tegemoetkoming. Wanneer deze aanvragen goed op gang komen zullen we dit van de gemeente ontvangen wat een groot deel van onze kosten zal dekken.

Tamarinde

De peuteraantallen waren goed in 2017. Er is zelfs een wachtlijst. Relatief zijn er minder peuters die recht hebben op een gemeentelijke tegemoetkoming. Hierdoor is de facturatie en de incasso een groter risico.

5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

5.2.1 Toekomst oudertevredenheid

Koningin Beatrixschool

In het komende jaar willen we in de communicatie met ouders schuiven van zenden naar zenden en ontvangen. Het uiteindelijke doel is educatief partnerschap. Samen met "Lift Cities" leggen we de verbinding tussen school en thuis en de wijk.

Tamarschool

De communicatie met ouders blijft aandacht vragen. Door middel van een training 'omgaan met moeilijke ouders' zijn leerkrachten vaardiger gemaakt om moeilijke gesprekken te voeren. Deze training zullen we regelmatig moeten herhalen, zeker omdat er steeds weer nieuwe leerkrachten bij komen en omdat een deel van de ouderpopulatie extra aandacht vraagt in de communicatie. Als school willen wij ook deze ouders positief tegemoet blijven treden, en tegelijkertijd duidelijk zijn.

5.2.2 Toekomst leerlingtevredenheid

Koningin Beatrixschool

De leerlingenraad moet meer betrokken worden bij de verschillende werkgroepen in de school, de leerkrachten moeten hierin begeleid worden. De veiligheid en het klimaat worden met PBS ondersteund richting een open en positieve wederzijdse houding.

Tamarschool

Er zal een leerlingenraad worden ingesteld. Door langdurige ziekte van de leerkracht die dit in haar takenpakket heeft laat dit even op zich wachten. Door bijvoorbeeld gerichte projecten zal er meer aandacht moeten komen voor pestbeleving van leerlingen.

5.2.3 Toekomst herkomst leerlingen

Bij beide scholen willen we een beter inzicht hebben in de diversiteit aan culturen die er zijn op onze scholen. Zo weten we beter hoe we in kunnen spelen op zaken die wellicht belangrijk zijn voor sommige culturen vanuit traditie of maatschappelijke ontwikkelingen.

Koningin Beatrixschool

We verwachten dat de herkomst ongeveer gelijk zal blijven. Met name het aantal vertegenwoordigde nationaliteiten zal stabiel blijven. We verwachten wel een groter deel uit de wijk doordat er een groot aantal huizen gesloopt en waar nu nieuwe huizen voor in de plaats komen. Hierdoor zal het aantal leerlingen uit hetzelfde postcodegebied groter worden.

Tamarschool

We verwachten dat de herkomst ongeveer gelijk zal blijven wat betreft de nationaliteiten en de geografische herkomst.

5.2.4 Toekomst peuterspeelzalen

Voor 2018 zijn alle voorbereidingen getroffen om van peuterspeelzalen over te gaan naar de peuteropvang die wij 'Peuterschool' hebben genoemd. De statuten van de Stichting zijn aangepast ten behoeve van dit veranderproces en de Stichting is met Korelon een franchise overeenkomst aangegaan die zelfstandigheid van onze organisatie waarborgt maar ons administratieve lasten uit handen zal nemen door de contracten en de facturatie voor ouders te regelen. De verwachting is dat dit na mogelijke opstart problemen goed zal verlopen.

De Peuterhoek

Bij de Peuterhoek kan het aantal peuters nogal wisselen; daarom wordt er komend jaar flink ingezet op PR en naamsbekendheid om meer peuters te trekken.

Tamarinde

Bij Tamarinde is een wachtlijst en moeten er peuters verwezen worden omdat wij niet de capaciteit hebben om ze op te vangen. Hier zal naar de mogelijkheden voor uitbreiding gekeken worden.

6. Internationalisering

Wat betreft de internationalisering wordt op de scholen aandacht besteed aan de diverse culturen waar de leerlingen uit komen.

Op de Tamarschool wordt al langer Engelse les gegeven vanaf de kleutergroepen en sinds 2017 wordt dit ook gedaan op de Koningin Beatrixschool.

Beide scholen hebben sponsorkinderen via Compassion met wie zij regelmatig corresponderen.

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Op de Koningin Beatrixschool wordt er in alle groepen Engels gegeven, in de hoogste groepen met een methode, in de lagere groepen ligt de nadruk op spreekvaardigheid.

6.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Op beide scholen willen we het contact met de Compassionkinderen behouden en dit aandacht blijven geven.

De Koningin Beatrixschool zal het geven van Engels verder verdiepen en borgen.

De Tamarschool wil het aanbod van Engels verder verbreden en verdiepen. Engels zal ook ingezet worden voor meer- en hoogbegaafde kinderen (mede om hen beter klaar te maken voor tweetalig onderwijs). De spreekvaardigheid van leerkrachten (en directieleden) heeft aandacht nodig omdat er steeds meer ouders in de school komen die geen Nederlands spreken, maar wel Engels.

7. Personeel

Voor de beide scholen wordt een gelijk personeelsbeleid gevoerd. Er is veel overleg en het personeelsbestand is uitwisselbaar binnen de organisatie. Het personeelshandboek wordt in dit schooljaar 2018 / 2019 volledig tegen het licht gehouden en zal het daarop volgend schooljaar gebruikt kunnen worden binnen de Stichting.

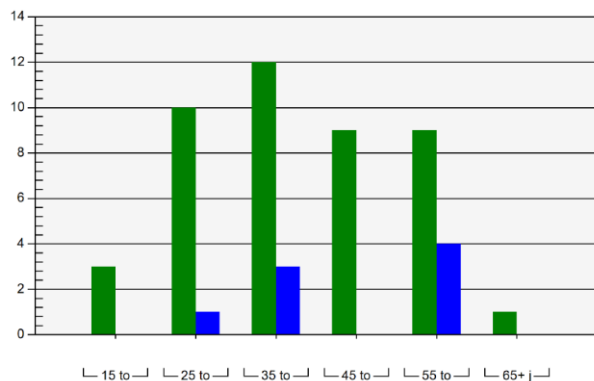
7.1 Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis

Na de bezuinigingen in de afgelopen jaren vanwege de nieuwe toepassing van de gewichtenregeling is er in het afgelopen jaar op de **Koningin Beatrixschool** getracht de huidige inzet van personeel vast te houden. Tegelijkertijd had de school te maken met veel langdurige zieken die moeilijk vervangbaar bleken. Hierdoor is vaker dan gewenst een uitzendbureau ingeschakeld. Er is een strakker beleid gevoerd op het ziekteverzuim; dit heeft geleid tot een afname van langdurig afwezig.

De **Tamarschool** maakte weer een groei door en kon daardoor uitbreiden in groepen en FTE. Door de krapte op de arbeidsmarkt was dit niet altijd een gemakkelijk proces. Om deze reden zijn er mensen in dienst genomen die binnen de organisatie opgeleid worden. Hiermee hopen we in de toekomst sneller in te kunnen spelen op ontstane vacatures.

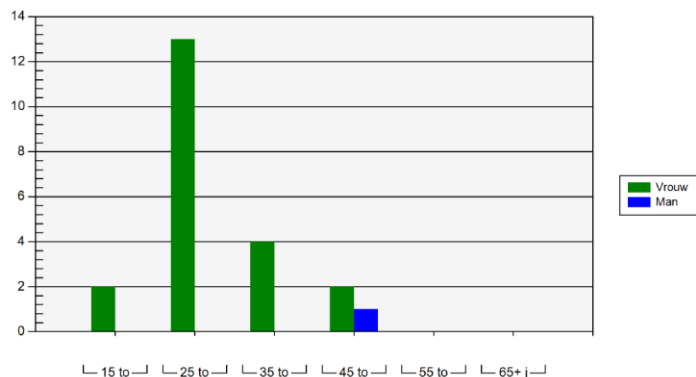
Onderwijsondersteuning richt te zich in het afgelopen jaar vooral op Passend Onderwijs en Schakelklassen. Omdat hierin de meeste werkdruk wordt ervaren is ervoor gekozen om op arrangementsgelden meer leerlingen te laten profiteren van een onderwijsassistent.

04ON00 - Koningin Beatrixschool

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	3	0	3
25 tot 35 jaar	10	1	11
35 tot 45 jaar	12	3	15
45 tot 55 jaar	9	0	9
55 tot 65 jaar	9	4	13
65+ jaar	1	0	1
Totaal	44	8	52

04ON01 - Tamarschool

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	2	0	2
25 tot 35 jaar	13	0	13
35 tot 45 jaar	4	0	4
45 tot 55 jaar	2	1	3
55 tot 65 jaar	0	0	0
65+ jaar	0	0	0
Totaal	21	1	22

In april 2017 is de vacature voor directeur voor de Koningin Beatrixschool ingevuld. Hiermee is de directie laag van de organisatie compleet. In het afgelopen jaar is er een start gemaakt met het nadenken over het efficiënter verdelen van de bovenschoolse taken over de complete directie en bestuurs-/directiesecretaris. Dit vond zijn oorzaak in diverse redenen: de groei van de Tamarschool zorgde voor een toename van werk voor de locatiedirectietaken, het nieuwe inspectiekader vraagt meer van het bestuur, en de kwaliteiten van verschillende mensen kunnen beter benut worden.

Nog steeds heeft de Stichting mensen in dienst met een arbeidsbeperking. (3,5 fte) In het komend jaar zal er 1 van hen met pensioen gaan en 1 heeft verzocht minder te kunnen werken. Deze mensen zullen naar waarschijnlijkheid niet vervangen worden. Op de Koningin Beatrixschool werken mensen uit verschillende leeftijdsgroepen en is de verhouding man/vrouw redelijk vertegenwoordigd. Op de Tamarschool werken nagenoeg alleen vrouwen en is de gemiddelde leeftijd lager. De gemiddeld gewogen leeftijd binnen de Stichting is 35,67.

7.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

- Het ingezette beleid heeft zich doorgezet in 2017/2018, waarbij wederom ca. 2 FTE bij de Koning Beatrixschool die afvloeiden, niet structureel vervangen werden.
- Vanwege een aantal langdurig zieken, is er tijdelijk personeel ingezet ter vervanging.
- Eenmalige subsidies zorgden eveneens voor tijdelijke aanstellingen van ca. 2FTE.
- De groei van de Tamarschool heeft geresulteerd in de groei van 1 FTE.

7.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

- In de toekomst verwachten wij het ziekteverzuim verder terug te dringen. We hebben hiervoor nadrukkelijker contact gezocht met de Arbodienst.
- Wij verwachten qua personele inzet in het komende jaar stabiel te blijven op de Beatrixschool, de Tamarschool zal in het komende jaar nog licht stijgen in leerlingaantal en dus kunnen profiteren van groeitelling.
- Bezien zal worden of met een hernieuwde governance op de Tamarschool een adjunctdirecteur nodig is.
- Het personeelshandboek, dat in 2018 onder de loep wordt genomen, zal in het daarna komende jaar voor meer duidelijkheid zorgen.
- Vanuit de leerkrachten is er op dit moment weinig animo voor een masteropleiding. Er is wel gebruik gemaakt van aangeboden trajecten van het HCO, dat zal in het komend schooljaar nog meer gepromoot moeten worden.
- De scholen wordt steeds meer ingericht als een Professionele LeerGemeenschap. Het met en van elkaar leren zal steeds belangrijker worden.

7.4 Gevoerde beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

In 1 geval is er sprake geweest van een medewerker die uit dienst is gegaan na een ziekte periode. Samen met de Arbodienst is deze medewerker begeleid naar ander, passend werk. In 2 gevallen zijn medewerkers doorgestroomd naar de andere school, zo is er 1 collega voor wie geen plek meer was op de Beatrixschool aangesteld op de Tamarschool. Een andere collega heeft een plek op een school buiten de organisatie gevonden.

8. Huisvesting

De **Koningin Beatrixschool** moest de huur van extra ruimte voor de groepen 7 en 8 aan de dichtbijgelegen Vermeerstraat per augustus 2017 beëindigen. Door afname van het totaal aantal kinderen is besloten om deze groepen weer in het hoofdgebouw onder te brengen. De **Tamarschool** is sinds augustus 2015 aan de Fluitenbergstraat gevestigd in combinatie met de Peuterspeelzaal Tamarinde aan de Maartensdijklaan, grenzend aan het plein van de Tamarschool. In het gebouw van Tamarinde is ook ruimte voor kinderopvang dat door een andere organisatie wordt verzorgd. In 2016 is de door de gemeente gerenoveerde gymzaal in gebruik genomen. De gebouwen zijn ingericht met moderne materialen en onderwijskundig aangepast aan de eisen van de tijd (o.a. smartboards). In augustus 2017 is het gebouw aan de Fluitenbergstraat 8 ter beschikking van de Tamarschool gekomen.

Voor de Tamarschool is in 2017 een nieuw MJOP opgesteld voor de Fluitenbergstraat 6 en de gymzaal. De begroting kent een jaarlijkse reservering waardoor het noodzakelijke onderhoud volgens planning kan worden uitgevoerd. Het MJOP is voor de Koning Beatrixschool in 2017 geactualiseerd. Nadat in 2016 de school aan de buitenzijde is geschilderd, is in 2017 begonnen met de binnenzijde. De gymzaal met kleedkamers en gangen zijn als eerste aangepakt.

8.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Het nieuwe gebouw van de Tamarschool aan de Fluitenbergstraat 8 wordt door de gemeente Den Haag ingrijpend verbouwd tot een goed schoolgebouw. Dat gaat tot de zomervakantie 2018 duren.

Hoofdgebouw en gymzaal zijn door de gemeente in 2016 nog niet formeel overgedragen, dat gaat gebeuren als het totale gebouw inclusief de Fluitenbergstraat 8 gereed is.

Het MJOP is voor de Koning Beatrixschool in 2017 geactualiseerd. In 2017 is een begin gemaakt met het behang en schilderwerk van de gymzaal en dat zal in 2018 een vervolg krijgen met de hal, lokalen en gangen.

Het MJOP voor de Tamarschool zal in 2018 verder worden uitgebreid met de Fluitenbergstraat 8 na oplevering. Er wordt in 2018 ook een begin gemaakt met het geplande onderhoud voor de Fluitenbergstraat 6 en de gymzaal.

8.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Na het gereedkomen van de Tamarschool aan de Fluitenbergstraat 8, zijn er op korte termijn geen plannen voor uitbreiding of nieuwbouw. Het plein van de Tamarschool zal na het gereedkomen van de Fluitenbergstraat 8 gereorganiseerd worden en verbeterd waar nodig. Hiervoor wordt een plan gemaakt.

9. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

9.1 De Samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon is aangesloten

De Stichting is aangesloten bij het SPPOH: Stichting Primair Passend Onderwijs Haaglanden. Dit is het stedelijk samenwerkingsverband voor Passend Onderwijs.

Naast dit officiële samenwerkingsverband waarin het bestuur ook vertegenwoordigd is, zijn er netwerken waaraan de school deelneemt:

- Christelijke Hogeschool Ede: De directeur neemt deel aan het PLG-netwerk en de Tamarschool wordt in 2018 academische opleidingsschool. De directeur van de Tamarschool maakt deel uit van het netwerk innovatieve partners van de CHE.
- PEON: op directieniveau neemt de directeur van de Tamarschool deel aan het directienetwerk van PEON.

9.2 Ontwikkelingen bij/ in relatie tot verbonden partijen

De SPPOH heeft een ingrijpende wijziging in het arrangeren en verwijzen ondergaan. De werkwijze is in augustus 2017 ingegaan. Het verwijzen en arrangeren is nu eenvoudiger geworden.

10. Financiën

De Stichting School met de Bijbel had vanwege een in enig jaar fors teveel aan personeel en de sterk (in ons nadeel) gewijzigde toepassing van de gewichtenregeling vrij plotseling een financieel minder florissante positie. Toch hadden wij in 2014 na gedegen onderzoek vrijmoedigheid om per 1 augustus 2014 de Tamarschool en peuterspeelzaal Tamarinde over te nemen, waarin wij bovendien hebben geïnvesteerd. Met twee scholen blijkt de Stichting (ook in financiële zin) sterker en minder kwetsbaar. Dit moest wel gepaard gaan met een solide en strak financieel beleid. Dit beleid is in 2014 ingezet, doel hierbij was het herstel/groei van ons weerstandsvermogen.

Om te werken aan het herstel en een degelijke (meerjaren)begroting zijn vier maatregelen genomen.

Allereerst is in het bestuurstrategisch beleidsplan 2015 – 2019 een eerste financiële doelstelling geformuleerd.

Tevens hebben wij een externe doorlichting van onze financiële positie laten uitvoeren.

Gebleken is dat er te veel personeel in dienst was in relatie tot de ontvangen middelen. Op grond daarvan is besloten tot verdergaande krimp waar dat mogelijk is. Daarbij zijn geen verplichte ontslagen doorgevoerd.

Ten derde is een vermogensherstelplan opgesteld, op grond waarvan wij de eerdere doelstelling uit het bestuursstrategisch plan hebben geherformuleerd om ultimo 2019 een weerstandsvermogen van 20% te hebben.

Ten vierde is i.v.m. de decentralisatie van het buitenonderhoud een nieuw MJOP opgesteld, op grond waarvan de voorzieningen in de nieuwe meerjarenbegroting zijn ingepast. Dit doen wij met elk opgeleverd gebouw.

Net als in 2016 was 2017 financieel ook een goed jaar met niet alleen een gepland maar ook gerealiseerd positief resultaat. Het in 2014 ingezette beleid is doorgezet en succesvol.

Het leerlingenaantal op de Tamarschool groeit gestaag (ca 25 leerlingen netto per jaar). Gezien de verbouwingen in de wijk van de Beatrixschool staat het leerlingenaantal hier onder druk. De ontwikkeling van het leerlingenaantal is één van de onzekerheden van elke school. Een grote onzekerheid is ook de stabiliteit van de subsidie- en financieringsregels gebleken, en het op consistente wijze blijven toepassen van deze regels.

10.1 Financiële positie op balansdatum en toelichting

Weerstandsvermogen

Ons weerstandsvermogen is in 2017 verder verbeterd. Dit was -1.86 in 2014, +4.75 in 2015, +9,05 in 2016 en is ultimo 2017 verder gestegen tot +12,80.

- Kengetal: 12,80% (gerealiseerd).

Solvabiliteit

Onze solvabiliteit is het afgelopen jaar wederom toegenomen. Deze was in 2014: 55,34; in 2015: 60,70; in 2016: 63,84 en in 2017: 64,05.

Streefwaarde is om een solvabiliteit van minimaal 50% te hebben.

Solvabiliteit vinden we minder belangrijk dan weerstandsvermogen.

De reden dat de solvabiliteit is toegenomen is de toename van het eigen vermogen door het resultaat van 2017.

- Kengetal: 64,05% (gerealiseerd); het streefgetal is: 50,00%

Liquiditeit (current ratio)

De Liquiditeit (current ratio) is het afgelopen jaar verder verbeterd en ligt boven onze streefwaarde. Deze was in 2014 nog 0,97, steeg in 2015 tot 1,40 en is nu verder gestegen tot 2,54 We hebben een streefwaarde van boven de 1.

- Kengetal: 2,54 (gerealiseerd); het streefgetal is: >1,00.

Rentabiliteit

Ook in 2017 hadden we een positief resultaat. In 2017 ontvingen we hogere rijksbijdragen en eenmalige subsidies, die we goed hebben ingezet. Daar staan ook tegenvallers tegenover op het gebied van huisvesting (hogere energiekosten en huurkosten eerste halfjaar), overige instellingslasten en hoge Arbo kosten als gevolg van een hoger ziekteverzuim dan voorzien. De rentabiliteit bedroeg in 2017 4,07% (€ 183.219). Het resultaat over 2017 is boven ons streefbedrag en daar zijn we tevreden mee.

- Kengetal: 4,07 (gerealiseerd); het streefgetal is: € 175.000,- per jaar.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio is 7,84 in 2017 tegen 9,19 in 2016. We hebben hier geen streefgetal voor geformuleerd. Het getal is lager dan 2016 omdat we de huur van de dependance aan de Vermeerstraat in juli 2017 hebben opgezegd.

10.2 Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten

Enkele balansposten laten substantiele veranderingen zien t.o.v. het vorige jaar en worden hieronder besproken.

- Liquide middelen zijn toegenomen van 574.071,- eind 2016 naar 858.988,- eind 2017.
- Het Eigen Vermogen is toegenomen naar €1.182.429,- (was €999.211,- eind 2016).
- Ook overige voorzieningen (voor groot onderhoud) namen toe van €55.642,- eind 2016 naar €109.287,- eind 2017.
- De overige posten zijn min of meer gelijk gebleven.

10.3 Toelichting op het resultaat en wat daaraan heeft bijgedragen

Ons totale resultaat kwam uiteindelijk neer op € 183.219,- Dit is een mooi resultaat en boven het beoogde resultaat voor 2017 van € 175.671,-.

In 2017 ontvingen we hogere rijksbijdragen en eenmalige subsidies en die hebben we ingezet voor extra onderwijs. Ook de groei van de Tamarschool heeft tot hogere bekostiging geleid.

Daarnaast waren er tegenvallers op het gebied van huisvesting, waaronder hogere energiekosten en kosten voor de huur van de Dependance in het eerste halfjaar.

De kosten van de overige instellingslasten waren ook hoger en er waren hogere Arbo kosten als gevolg van een hoger en langdurig ziekteverzuim.

Al met al is het een goede voortzetting van ons ingezette financiële beleid en zijn we tevreden met het resultaat.

10.4 Analyse realisatie exploitatie t.o.v. begroting en vorig jaar

Het totale resultaat 2017 is € 183.219,-

De rijksbijdragen ca. € 276.250 hoger dan begroot door onder andere nabetaaling van 2016/2017 en door groeibekostiging van de Tamarschool.

Daarnaast waren er extra eenmalige gemeentesubsidies van totaal ca. € 149.657 welke voornamelijk toegekend zijn voor extra onderwijsbehoeften.

De overige baten waren € 75.723 hoger door een subsidie van Fonds 1818, extra huuropbrengsten en de hogere baten van het schoolfonds.

De hogere personele lasten van € 331.681 zijn te verklaren uit de betaling conform cao afspraak incl. eenmalige betaling, door de uitvoering van de eenmalige subsidies voor extra onderwijsbehoeften en voor de personele bekostiging van de groei van de Tamarschool. Verder zijn we in 2017 geconfronteerd met hoge Arbo kosten doordat we, ongelukkigerwijs, vanuit 2016 veel langdurige zieken hadden. De personele kosten op contractbasis zijn geheel door uitkeringen gecompenseerd.

Daarnaast waren er tegenvallende kosten op het gebied van huisvesting ter grootte van € 72.270. Deze werden o.a. veroorzaakt door de kosten voor de huur en schoonmaak van de Dependance in het eerste halfjaar van 2017. De verdere uitbreiding van het gebouw van de Tamarschool heeft geleid tot hogere energiekosten.

De kosten van de overige instellingslasten waren hoger dan begroot mede door de sterke groei die de Tamarschool doormaakt.

Het resultaat van 2017 is niet 1 op 1 te vergelijken met het resultaat van 2016 omdat in 2017 de verdere groei en uitbreiding van de Tamarschool zich heeft doorgezet, meer dan voorzien.

10.5 Toelichting op het investeringsbeleid

Op de Tamarschool is er geïnvesteerd in het schoolplein en daarvoor is een subsidie verleend vanuit Fonds 1818.

Verder is er volgens plan geïnvesteerd in een nieuwe taalmethode voor beide scholen.

In 2018 zijn er plannen om verder te investeren in de ICT voor de beide scholen en het 2^e schoolplein dat aan de Tamarschool is toegewezen in combinatie met de Fluitenberstraat 8.

10.6 Toelichting op kasstromen en financiering

Het positieve resultaat zorgde voor een positieve kasstroom en het verder toenemen van de liquide middelen.

10.7 Informatie over financiële instrumenten

Niet van toepassing.

10.8 In control statement

Niet van toepassing.

10.9 Treasurybeleid

10.9.1 Beschrijving van het beleid

Het treasuryverslag beleid ligt vast in een trasurystatuut. Het treasurybeleid wordt bepaald door het bestuur en uitgevoerd door de penningmeester.

10.9.2 Uitvoering van het beleid in de praktijk

Beschikbare vrije middelen staan op 2 spaarrekeningen, tegen een beperkte rente. De school heeft geen obligaties of andere effecten.

10.9.3 Informatie over uitstaande beleggingen, leningen, aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten

Niet van toepassing.

10.10 Continuïteitsparagraaf

10.10.1 A.1 Kengetallen T tot en met T+3

A. GEGEVENSSET

A1. Personele ontwikkeling en aantallen kinderen

	2017	2018	2019	2020
Prognose Leerlingenaantallen:	548	565	580	595
Personele bezetting in WTF:				
Directie	4,35	4,35	4,35	4,35
Onderwijzend Personeel	39,54	39,54	39,54	39,54
Ondersteunend personeel	16,36	16,36	15,44	15,44

De verwachting is dat het leerlingaantal van de Koningin Beatrixschool stabiel blijft en van de Tamarschool verder zal groeien.

10.10.2 A.2 Meerjarenbegroting T tot en met T +3

A 2. MEERJARENBEGROTING	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Balans				
Vaste Activa	751.849	751.849	751.849	751.849
Immaterieel				
Materieel	751.849	751.849	751.849	751.849
Financieel				
	1.094.36			
Vlottende Activa	6	1.259.504	1.435.229	1.632.032
Vorderingen	207.250	207.250	207.250	207.250
Overlopende Activa	28.128	28.128	28.128	28.128
Liquide Middelen	858.988	1.024.126	1.199.851	1.396.654
Totaal Activa	1.846.215	2.011.353	2.187.078	2.383.881
	1.182.42			
Eigen Vermogen	9	1.523.805	1.526.484	1.775.144
Algemene Reserve	573.306	914.682	917.361	1.166.021
Bestemmingsreserve publiek	0	0	0	0
Bestemmingsfonds publiek	0	0	0	0
Bestemmingsreserve privaat	609.123	609.123	609.123	609.123
Bestemmingsfonds privaat	0	0	0	0
Voorzieningen	154.535	154.535	154.535	154.535
Kortlopende schulden	509.251	509.251	509.251	509.251
Totaal Passiva	1.846.215	2.011.353	2.187.078	2.383.881
Staat/Raming van Baten en Lasten	4.501.53			
Baten	8	4.261.988	4.078.328	3.963.460
Rijksbijdrage	7	3.294.345	3.356.188	3.385.504
Overige overheidsbijdragen + subsidies	974.580	399.147	399.147	399.147
Overige baten	164.191	568.496	322.993	178.809
Lasten	9	4.096.850	3.902.603	3.766.657
Personeelslasten	1	3.315.712	3.217.037	3.083.234
Afschrijvingen	89.261	93.378	86.517	84.374
Huisvestingslasten	328.202	262.861	226.150	226.150
Overige instellingslasten	463.475	424.899	372.899	372.899
Saldo Baten en lasten	183.909	165.138	175.725	196.803

Saldo financiële bedrijfsvoering	-690	0	0	0
Totaal resultaat	183.219	165.138	175.725	196.804

10.10.3 B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De administratie van de stichting, inclusief alle betalingen en volledige salarisadministratie, zijn uitbesteed aan een administratie kantoor. Dit kantoor is gecertificeerd en de afspraken zijn vastgelegd in een SLA. Het administratiekantoor is gemachtigd betalingen te verrichten van onze rekeningen. Een betaling wordt verricht na goedkeuring van de factuur door ons. Dit werkt al jaren erg goed. Naast het administratiekantoor zijn ook de penningmeester en het hoofd bedrijfsvoering gemachtigd betalingen te verrichten.

10.10.4 B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

We hebben vertrouwen in het verder groeien van het leerlingenaantal (met name op de Tamarschool). Desalniettemin is de ontwikkeling van het leerlingenaantal een van de onzekerheden van elke school.

De grootste risicofactor is dat de inkomsten vanuit de Rijksoverheid niet van te voren allemaal bekend zijn, en daarom niet meegewogen kunnen worden in een beleidsrijke begroting.

Daarnaast zijn de belangrijkste risico's voor de Stichting:

- leerlingontwikkeling die sterk afhankelijk is van ontwikkelingen in de wijk;
- bijbehorende formatie;
- bekostigingsonzekerheid van de overheid (zie hierboven), in het bijzonder de middelen om onderwijsachterstanden te bestrijden, de gewichtenregeling;
- onderhoud gebouwen, incl. de verantwoordelijkheid van het onderhoud gebouwen buitenkant.

We trachten deze risico's te beheersen door:

- een strakke budgettaire planning voor de komende jaren. Daarnaast wordt groei van de Tamarschool verwacht, waardoor de formatie daar beheerst kan toenemen, en eventuele formatieve overschotten op de KBS kunnen worden ingezet;
- strakke sturing op begrotingsbeheersing door het hoofd bedrijfsvoering;
- onderhoud van de gebouwen te plegen conform een professioneel MJOP voor de uitvoering waarvan een voorziening in de meerjarenbegroting is opgenomen.

Model risicobeheersing

De volgende onverwachte **voorbeeld** risico's kunnen zich voordoen

Risico	Maximale impact per risico (a)	Kans dat risico zich voordoet (b)	Berekende verwachte impact (a x b)
Leerlingprognoses zijn niet juist. Leerlingen aantallen dalen.	Bedrag niet in te schatten	3	Impact niet te berekenen
Wijziging gewichtenregeling met financiële impact (ook met terugwerkende kracht)	Bedrag niet in te schatten	3	Impact niet te berekenen
Onverwachte stijging ziekteverzuim personeel	Bedrag niet in te schatten	3	Impact niet te berekenen
Financiële gevolgen van arbeidsconflicten	Bedrag niet in te schatten	3	Impact niet te berekenen
Onverwacht verloop van personeel	Bedrag niet in te schatten	3	Impact niet te berekenen
Beperkingen in het aannemen van tijdelijke werknemers door de invoering van de Wet werk en zekerheid	Bedrag niet in te schatten	2	Impact niet te berekenen
Overschrijdingen van de WNT als gevolg van verlaging van de WNT- norm door invoering punteninschalingsysteem per 1 januari 2016	Bedrag niet in te schatten	1	Impact niet te berekenen
Negatieve beoordeling onderwijsinspectie	Bedrag niet in te schatten	2	Impact niet te berekenen
Onzekerheden omtrent de hoogte en het moment van ontvangst van de te ontvangen rijksbijdragen	Bedrag niet in te schatten	2	Impact niet te berekenen
Onvoldoende financiële middelen aanwezig voor uitvoering buitenonderhoud door de decentralisatie van het buitenonderhoud	Bedrag niet in te schatten	1	Impact niet te berekenen

De uiteindelijke gevolgen van een risico kunnen worden bepaald door de maximale financiële impact te vermenigvuldigen met de kans.

Kans:

1. Zeer onwaarschijnlijk <5%
2. Onwaarschijnlijk 5% <> 10%
3. Waarschijnlijk 10% <> 25%
4. Meer dan waarschijnlijk 25% <> 50%
5. Zeer waarschijnlijk 50% <> 100%

10.10.5 B.3 Rapportage toezichthoudend orgaan

Algemeen

Met ingang van 1 augustus 2010 is de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur van kracht. Dit houdt in dat het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling er voor dient te zorgen dat de functies van bestuur en intern toezicht op het bestuur in functionele of organieke zin zijn gescheiden.

Sinds 2012 heeft het Algemeen Bestuur van de Stichting School met den Bijbel ook een toezichthoudende taak. Daarvoor is het bestuur uitgebreid met twee leden aan wie deze specifieke taak is opgedragen.

Deze zijn sinds december 2013: J. Uwland; sinds november 2014 : J.G. Christiaanse.

De Stichting hanteert dus het bestuursmodel met functionele scheiding.

De Stichting hanteert de Code Goed Bestuur van de PO-Raad. Van deze code wordt op één punt afgeweken, namelijk ten aanzien van: het voorzitterschap. Het voorzitterschap ligt altijd bij de voorzitter van het Bestuur. Dat is kenbaar gemaakt aan de PO-Raad.

Achtergrond is dat in de bestuursstructuur is gekozen voor Intern Toezicht, en niet voor een Raad van Toezicht-model; de organisatie is daarvoor veel te klein. Daarmee is gekozen voor een functionele scheiding, en niet een organieke.

De toepassing is zodanig dat bij overleg over onderwerpen die het Toezicht betreffen, de voorzitter als technisch voorzitter optreedt.

Samenstelling bestuur 2017

Functionele scheiding

Voorzitter	H. Medema	Voorzitter
Secretaris	G. Radstake	Secretaris
Penningmeester	A. Reumerman	Penningmeester
Bestuurslid	T. Camps-Lock	2 ^e Penningmeester
Bestuurslid	M. Korbee	Lid
Bestuurslid	C. Krijtenburg-Overbeek	Lid
Bestuurslid	H. Noorlander-Tiesema	Lid
Bestuurslid	J. Christiaanse	Toezichthoudend lid
Bestuurslid	J. Uwland	Toezichthoudend lid

Taken en bevoegdheden

Het Bestuursreglement kent de toezichthouder(s) de minimaal door de wet geëiste taken toe:

1. Goedkeuring van het strategisch beleidsplan, de begroting en het jaarverslag.
2. Toezichthouden op de naleving van de wettelijke verplichtingen en de "Code Goedbestuur".
3. Toezichthouden op de rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen.
4. Aanwijzen van de accountant, die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan (Gemeente Den Haag en Ministerie van Onderwijs).
5. Afleggen van verantwoording van bovenstaande in het jaarverlag.
6. Adviseren van bestuursleden.

De belangrijkste aandachtspunten van de toezichthouders zijn:

- de kwaliteit van het door de organisatie geboden onderwijs;
- rechtmatig en integer bestuur en beheer van de organisatie;
- rechtmatige verwerving en doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van middelen;
- naleving van de code.

In het Intern Toezichtskader is geëxpliciteerd op welke criteria het intern toezicht zich in het bijzonder richt, en op welke manier de interne toezichthouders aan informatie komen.

Risicobeheersing

De werkwijze vanaf 2016 behelst dat de toezichthouders overleggen in het Bestuursoverleg met het DB en de overige bestuursleden. Aan dat overleg gaat een eigen overleg van de toezichthouders vooraf.

➤ *Vooroverleg*

Het *vooroverleg* heeft als regel de volgende structuur:

- Eigenlijke Toezichttaken betreffend
 - Bespreking bestuursrapportages / beleidsdocumenten
 - Welke Relevante vragen hebben toezichthouders
 - Welke Informatie hebben dezen nog nodig van bestuur
 - Welke informatie schenken dezen expliciete aandacht
 - Wat zijn Constateringen / Bespreekpunten van de toezichthouders

- Voorbereiding Informatieverstrekking (Hoofdstuk 1 en Bijlage B van ITK)
 - Wat moeten toezichthouders goedkeuren
 - Bespreking van de gespreksrondes met diverse geledingen (Schoolbezoeken)
 - Conclusies uit deze gespreksrondes en wat bespreken de toezichthouders met-, geven ze door- aan het Bestuur

- Adviezen
 - Onderwerpen waarover toezichthouders(gevraagd/ongevraagd) adviseren willen
 - Idem klankborden

- Goedkeuring verlenen
 - Bepaling van standpunt mbt goedkeuring (cq afkeuring)

- Sluiting

➤ *Geledingen*

De verschillende geledingen waarmee toezichthouders gespreksrondes houden zijn:

- team en leerlingen van de Koningin Beatrixschool,
- idem van de Tamarschool,
- de directies van beide scholen
- MR (leerkrachten en ouders).

➤ *Documenten*

Voor het toezicht in 2017 waren de volgende documenten relevant:

- Bestuur Strategisch Beleidsplan 2015-2019 Stichting School met de Bijbel;
- Het Intern Toezichtskader Stichting School met de Bijbel.
- Schoolplan Koningin Beatrixschool en de Peuterhoek 2015-2019 en Jaarplan 2016-2017 en dat van 2017-2018.
- Schoolplan Tamarschool en Tamarinde 2015-2019 en Jaarplan 2016-2017 en dat van 2017-2018.

Verder waren van belang het geactualiseerde Personeelshandboek en de Schoolgidsen.

Voor toezicht op de dagelijkse gang van zaken zijn de relevante Management Rapportages geraadpleegd evenals de Begrotingen voor 2017 en de Meerjaren Begroting.

➤ *Schoolbezoeken*

- Het overleg met de MR vindt elk jaar plaats,
- met de schoolgeledingen en de deelraad van de MR (per school) om de twee jaar.

Verslag over afgelopen jaar

Algemeen

Het voltallige bestuur, (inclusief toezichthouders), vergaderde vier maal in 2017:

- op 26 januari (dit was het uitgestelde overleg van 15 december 2016)
- op 16 maart; op 22 juni en op 5 oktober.

Met de penningmeester werd in een apart overleg op 18 april 2017 de financiële) jaarrekening 2016 doorgenomen.

De voor het toezicht relevante documenten werden besproken en vastgesteld:

- het jaarverslag 2016,
- de begroting 2017

Werkwijze

Naast het overleg in de drie bovengenoemde Bestuursvergaderingen, voerden de toezichthouders overleg met de MR op 10 mei 2017. In dit geval met de beide deelraden afzonderlijk .

In het overleg met de MR (deelraden)stonden de 3 volgende thema's centraal:

- De gang van zaken op de betreffende school
- Werkdruk
- Coachen van collega's

Het schoolbezoek aan de Koningin Beatrixschool (gepland op 16 november 2017), moest vanwege prive-omstandigheden van een toezichthouder worden doorgeschoven naar 11 januari 2018.

Om de naleving van Code Goed Bestuur (sinds augustus 2017 uitgebreid) binnen de organisatie te bespreken en te bevorderen is afgesproken om jaarlijks in één van de Bestuursvergaderingen een aantal artikelen gezamenlijk aan de orde te stellen. De toezichthouders hebben in 2016 een voorzet gemaakt om de artikelen 7 (de ontwikkeling van de medewerkers)en 9 (de professionalisering van personeel en bestuur)te bespreken. In het overleg van 16 maart 2017 is de professionalisering aan de hand van het concept Professionaliseringsplan behandeld. Onderwerp was ook de eigen deskundigheidsontwikkeling van de bestuursleden en toezichthouders.

Bevindingen en adviezen

Behalve dat de toezichthouders het belang van verdergaande professionalisering van de medewerkers nog eens benadrukt hebben, is er voor gepleit dat de identiteit van de scholen hierbij aandacht krijgt. Belangrijk is dat er voldoende oog is voor de gehele doelgroep , namelijk die van een buurtschool. Daar moet ons getuigenis op gericht zijn. Dus geen exclusieve oriëntatie op een deel van de doelgroep (achterban).

Verder is aandacht gevraagd voor het optimaal benutten van de kennis en ervaring van de (inmiddels) afgestudeerde Masters.

De opvolging van de directeur van de Koningin Beatrixschool is zeker voor het Dagelijks Bestuur een energie – en tijdrovend proces gebleken. Onze indruk dat met de nieuwe directeur uiteindelijk een goede keuze is gedaan, werd in de bezoeken aan de school uitdrukkelijk door de diverse geledingen bevestigd.

Wel ontstond in de loop van het jaar het gevoel dat de managementstructuur (en de taakverdeling daarin) opnieuw moet worden gezien.

Ook de harmonisatie (tot standkomen van peuterscholen) is zo'n intensief proces gebleken. Met de hierin gemaakte keuzes konden de toezichthouders instemmen.

De toezichthouders hebben bij Bestuur aangedrongen op:

Medezeggenschapsraad

- Verdere professionalisering van MR-leden met betrekking tot medezeggenschap. Dit te meer omdat de vele wisselingen van leden het functioneren van de MR (deelraad) negatief heeft beïnvloed.
- De deelraden op sterkte (oudervacatures) brengen.
- Verbetering van Communicatie MR met de achterban te stimuleren
- Ook informeel met de MR overleggen. (oa om informattie achterstand te voorkomen)

Werkdruk

- Beperking van de administratieve regeldruk tot het absolute, vereiste, minimum.
- Voorkomen van gevoel bij medewerkers van "niet gezien worden" en te weinig te worden gewaardeerd.
- Aandacht voor Onderkwalificering van docenten.
- Meer aandacht voor behoefte aan onderwijsondersteuning in diverse groepen (mede als gevolg van Samen naar school).

Coaching

- Goede introductie van nieuwe medewerkers en ondersteuning van oudere medewerkers, die lang niet voor de klas hebben gestaan.
- Een duidelijk hanteerbare en gehandhaafde *introductieprocedure*
- Bevorderen open werksfeer (met feedbackgeven en elkaar aanspreken)

Wensen/behoefte voor 2018.

- Overleg met de MR in het eerste halfjaar (Waarbij de toezichthouders de agenda opstellen).
- Schoolbezoek Tamarschool (tweede halfjaar).
- Expliciete behandeling in bestuur van de "Code Goed bestuur" (artikel 8, lid 2).
- Overleg met Bestuur over "Bestuur en MT van de toekomst".
- Visie op ICT toepassing en -ontwikkeling.